www.svoboda-news.com

Entered as second class matter (No. 761), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

РІК XXIX. ЧИСЛО 224. ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ., ПОНЕДІЛОК, 26-го ВЕРЕСНЯ 1921. — VOL. XXIX. — No. 224. JERSEY CITY, N. J., MONDAY, SEPTEMBER 26, 1921. — THREE CENTS

СКЛАДАЙТЕ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ І ЗАКРІПЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ГАЛИЦЬКОЇ ДЕРЖАВИ

ПРОТИВНИКИ МИРОВИХ ДОГОВОРІВ ПОБИТІ

ВАШІНҐТОН, 23. вересня. — Боротьба проти мирових договорів межи Злученими Державами та центральними державами, яка заповідалася на довгу і завзяту боротьбу межи прихильниками уряду і його противниками, покінчилася богато лагіднійше.

Коли мирові договори прийшли до сенатового комітету для заграничних справ, показалося, що проти нього в дійсности стоїть лише один сенатор Бора; демократичні сенатори не хотіли дати йому ніякої помочи. Все таки сему сенаторови і його опозиції можна приписати те, що навіть більшість комітету уважала за відповідне приняти мирові договори з резервацією (застереженням), що Злучені Держави будуть установляти своїх представників до ріжних комісій, до котрих вони мають право установляти своїх делеґатів, але будуть установляти за-співвіднянням конґресу Заучених Держав.

За сею резервацією голосував цілий комітет для заграничних справ з винятком сенатора Борн. Опісля мирові договори з приймаючою резолюцією відослано перед повну палату.

ОБСТРУКЦІЯ ПРОТИ ЗАКОНОПРОЄКТА ПРОТИ ПИВА.

ВАШІНҐТОН, 23. вересня. — Цілі наради нинішнього дня в повній сесії сенату були посвячені розважанню законопроєкта проти пива.

Прихильники закона проти пива старалися усіми силами поставити його на порядок денний нарад сенату. Противники, з сенатором Рідом і Стенлі на чолі, противилися сьому, стараючися добити відложення дебати над сим до пізнійшого часу. Сенатор Стенлі з Кентакі виголосив шестигодинну промову, в котрій виказував, що законопроєкт містить в собі такі постанови про ревізії (труси) особи і дому, що він противиться постановам конституції про ненарушимість дому і особи. Прихильники острого закона проти пива старалися відложити засідання або що найменче продовжити його, щоби за той час зібрати своїх прихильників; в тій цілі ставили внесення на зарядження обідної перерви, але противники закона переголосували внесення.

Остаточно шлодення дебата, що тревала яких вісім годин, скінчилася поражкою „сухих". Справу відложено на слідуюче засідання, котре відбудеться в понеділок, але „сухі" не можуть мати надії на те, що сенат згодиться взяти справу пива під обради, бо тоді уже прийдуть перед нього важнійші справи: справа мирових договорів з центральними державами та ревізії податків.

ВЛАСТИТЕЛІ КОПАЛЕНЬ ХОЧУТЬ ВИКИНУТИ УСІХ ОРГАНІЗАТОРІВ ЮНІЇ З ВЕСТ ВЕРДЖІНІЇ.

ІНДІЯНОПОЛІС, 23. вересня. — Вуглеві підприємці з Вест Верджінії внесли до тутешнього федерального суду позов, в котрім домагаються судової заборони проти урядників і аґентів майнерської юнії Юнайтед Майн Воркерс оф Америка в який небудь спосіб перешкаджати в веденюм копаляного бизнесу сих підприємців.

Позов внесла компанія Бордерленд Ковл Корпорейшен з Вест Верджінії в імени 62 вуглевих компаній з повітів Текер і Віліємсон в Мінґо. Позов домагається також, щоби суд признав контракт межи Юнайтед Майн Воркерс оф Америка та вуглевими підприємцями за неважний на тій основі, що він признає „замкнену шапу". Наконець, позов просить суд заборонити майнерам робити щонебудь, що моглоби їм перешкаджати у веденню бизнесу.

Урядники юнії Юнайтед Майн Воркерс дістали приказ зі суду явитися в суді дня 13. жовтня і відповісти на позов.

КОНВЕНЦІЯ ЮНІЇ МАЙНЕРІВ.

Заяву про позов вестверджінських властителів копалень зложено з президії на конвенції майнерської юнії Юнайтед Майн Воркерс оф Америка. Заява зробила глибоке враження на зібраних делеґатів, так що ніяка подія того дня уже не мала першеньства.

Конвенція покінчила справу „дикого" страйку в илинойських майнах, та рішила приняти резолюцію Лунса, голови організації, котра домагається, щоби уряд стейтової майнерської юнії стейту Илинойс зложив перед конвенцією подробичний звіт з видатків на сей страйк. Видатки виносили 27 тисяч долярів.

На конвенцію прихав Самуель Гомперс та відбув кілька нарад з делеґатами і урядниками в справі конвенції щодо безробіття, що починається в понеділок у Вашінґтоні.

ГОМПЕРС ХОЧЕ, ЩОБИ РОБІТНИКИ УСІХ КРАЇВ ЗРОБИЛИ ДЕМОНСТРАЦІЇ ЗА РОЗБРОЄННЯМ.

ВАШІНҐТОН, 23. вересня. — С. Гомперс, президент Американської Федерації Праці, вислав каблеґрами до юнійних організацій Франції, Італії, Японії і Анґлії, намовляючи їх, щоби вони відбули великі демонстрації за зменшенням збросння в день 11. жовтня, себто в день починання вашінґтонської конференції для зменшення збросння.

ІМЕНУВАННЄ ДАЛЬШИХ ЧЛЕНІВ КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВІ БЕЗРОБІТТЯ.

ВАШІНҐТОН, 22. вересня. — Гувер, секретар торговлі, як полова уряду, що має приготовити конференцію в справі безробіття, починаючуся на найблизчий понеділок, подає до відома імена дальших 10 членів сьої конференції, іменованих президентом Гардингом.

З робітних організацій іменовано: паню Сару Конбой з Ню Йорку, секретарку юнії Юнайтед Текстіл Воркерс оф Америка; М. Ф. Тайга, з Питсбурґа, президента юнії Амалгамейтед Асосіейшен оф Айерн, Стіл енд Тин Воркерс та Джана Донлина з Вашінґтону, президента відділу будівельного промислу в Американській Федерації Праці.

Як казав Гувер ґазетярам, перший день нарад після всякої правдоподібности буде посвячений виборови ріжних комітетів і призначенню їм ріжної роботи. Сі комітети будуть опісля радити два-три дні осібно, а потім предложать висліди своїх нарад повній сесії конференції. Конференція не буде робити ніяких предложень в справі безробіття, поки не дістане рішень і постанов поодиноких комітетів. Президент Гардинґ буде запрошений на на одно зі засідань конференції до виголошення промови.

ПРОПОНУЮТЬ ЗАРАДУ НА БЕЗРОБІТТЄ.

Робітнича юнія Амалгамейтед Метал Воркерс оф Америка скликає на неділю велике народне віче в Шікаґо, на котрім має бути предложена до ухвалення резолюція, в якій мається предложити зараду для ратовання безробітних. Резолюція має зажадати ухвалення закона, після котрого кождий металевий робітник має дістати або роботу або запомогу від уряду в сумі 20 долярів тижнево. Видатки на сю запомогу мають бути покриті з доходового податку, який має стягнутися з усіх пенсій і приходів, виносячих понад 5 тисяч долярів річно.

Згадана юнія уже поробила заходи, щоби ся пропозиція була внесена в конґресі, а масове віче має поперти се домаганє. Віче має відбутися в Вашінґтон Сквер Парк. Бюро парокове уже заявило, що воно не дістало ще ніякої просьби на дозвіл відбути таке віче.

ПОЛЕКШИ ДЛЯ ІМІҐРАНТІВ.

ВАШІНҐТОН, 22. вересня. — Іміґраційні власти видали приказ іміґраційним урядникам допускати у виняткових случаях іміґрантів понад дозволене законом мінімне число іміґрантів.

Після розпорядку іміґраційного уряду мається пускати іміґрантів понад число лише в тім случаю, як іміґранти уже мають в Америці своїх кревних або родичів, з котрими їх не повинно розділювати.

Ся полекша не відноситься до ріжних азійських народів, котрі виповнили приписані собі квоти не лише на біжучі місяці, але й на цілий рік. Вона відноситься лише до кількох европейських країн, а спеціяльно до польських Жидів.

КОНЦЕРТ ЛАТИСЬКИХ СПІВАКІВ В НЮ ЙОРКУ

В неділю, дня 25. с. м., буде в Ню Йорку о годині 3.15 сполудня концерт славних латиських співаків, пані Ади Бенефельд і д. Павльса Сакса, котрі нарочно на сей концерт приїхали з Риги, столиці Литвії. Вони будуть співати латиські й інші пісні. В Ню Йорку буде лише один концерт.

Концерт відбудеться в „Голієн Год" при 29 Вест 42-гій улиці (між 5. і 6. авенюю). Тікети можна дістати при касі.

НОВІ ОБЖАЛУВАННЯ ПРОТИ МАЙНЕРІВ В МІНҐО.

ЧАРЛЇСТОН, Вест Верджінія, 23. вересня.—Губернатор стейту Морґен подав до відома, що в Файет Кавиті обжаловано 5 урядників юнії Юнайтед Майн Воркерс оф Америка та 28 майнерів за стріляннє до копалні у Вилис Бренч кілька місяців тому назад.

Обжалованє каже, що обвинені пробували повтопити убийство і що в тій цілі вони зробили змову.

Межи обжалованими є: Дж. Справз, голова округа ч. 29.; Джеймс Гілмор, член уряду і бувший президент; Фрейк Віліємс, Джордж Барет і Тоні Стефорд, організатори Юнайтед Майн Воркерс оф Америка.

КАТОЛИЦЬКА КОНВЕНЦІЯ ЗА ІРЛЯНДІЄЮ І РОЗБРОЄННЯМ.

ВАШІНҐТОН, 22. вересня. — Тут покінчилася нині конвенція Національної Ради Католицьких Мущин. Перед своїм розвязанням конвенція ухвалила резолюцію за повною свободою для Ірляндії; резолюція каже, що Ірляндський народ повинен мати право вибирати собі уряд, який він хоче. Конвенція ухвалила також резолюцію, за зменшенням збросень, відкликаючися до Злучених Держав, щоби вони дали перші приміри в тім напрямі, але заховали для себе таку армію і фльоту, яка потрібна для їх оборони.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

В ІРЛЯНДІЇ ЗАЧАЛИСЬ РЕВІЗІЇ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 23. вересня. — Перший раз від проголошення розему (завішення оружя) в Ірляндії переведено тут ревізію в подорожних, що прибули сюди з Голіґед, у Валії. Ревізію переводила помічна поліція. Вона переглянула пакунки, глядаючи за оружем.

Таксамо переведено ревізію в Кінґстаун по приїзді почтового судна з Голіґед. Одначе нікого не арештовано.

БОРОТЬБА ПРИ ПОМОЧІ БОЙКОТУ В ІРЛЯНДІЇ.

БЕЛФАСТ, столиця Олстеру (північної Ірляндії), 23. вересня. — Тутешні купці заклали бойкот товарів з південної Ірляндії у відплату за се, що „шин-фейнери" (айриські самостійники) бойкотують олстерські вироби.

По склепах розліплено плякати, які звучать:

„Ся торговля має на складі лише товари вироблені в північно-східному Олстері або у Великій Британії і зобовязується не купувати товарів з полудневої области, поки „шин-фейнери" не відкличуть бойкоту Олстеру і Белфасту.

„Силою розпорядку міського комітету охорони".

СУД ПРОТИ ПИКЕТОВАННЯ.

НЮ ЙОРК, 22. вересня. — Суддя Стронґ в Бруклині видав орачення проти ставлення пикет (страйкових сторожів) перед фабрикою. Суддя заборонив юнії Лейдер Гудс Воркерс Юнїен виставляти пикети перед фабрикою ліпрних виробів Рід Ко.

ТРОЦЬКИЙ КАЖЕ, ЩО РУМУНІЯ ПІДПОМАГАЄ ПЕТЛЮРУ.

Троцький виїхав на Україну щоб перевести мобілізацію проти „банд" Петлюри. На Україні висаджують у воздух всякий поїзд з поживою.

МОСКВА, 19. вересня (через Лондон 22. вересня). — З огляду на велику небезпеку війни, Лев Троцький, большевицький міністер війни, виїхав на Україну і находиться в Одесі, де переводить мобілізацію большевицьких сил.

У своїй промові, яку виголосив перед саветом в Одесі Троцький заявив, що „банди" Петлюри остають під протекторатом Румунії і вони в Румунії переводять реорґанізацію з цілию захоплення у свої руки Каменця і Могилева, які то два округи Петлюра має уживати потім, яко підставу для своїх дальших операцій проти большевиків.

Чичерін, большевицький міністер закордонних справ, знова вислав довгу телеґраму іскровим телеґрафом, в якій закидає, що Польща дає всю поміч і підмогу московському чорносотенцеви, Савінкову. Беріс Савінков, який був міністром війни в міністерстві Керенського, дістає від польського генерального штабу гроші, амуніцію й оруже, в цілі уможливлення йому нападу на большевицьку територію.

Чичерін признає, що відділи, які остають під контролею Савінкова, ведуть в Росії незвичайно оживлену підзідову війну. Таксамо в сій телеґрамі Чичерін закидає що Румунія підпомагає Петлюру в той сам спосіб як Польща підпомагає Савінкова. Відділи одного і другого нападають на поїзди, висаджують їх у воздух і рабують всі запаси, які везеться для голодних. І він висмішає акцію Америки, яка висилає поміч голодним, яку однак сейчас Польща за французькі гроші знищить.

Та інші є того переконання, що се самі московські голодні селяни нищать всі поїзди, які везуть поживу, щоб, не ждучи на свою чергу, поділитися зрабованим збіжем і запасами.

УКРАЇНСЬКІ ПОВСТАНЦІ УБИЛИ ПІД КИЄВОМ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО КОМІСАРЯ АДОЛЬФА ЙОФФЕ

АДОЛЬФ ЙОФФЕ, ЗВІСНИЙ З ТОГО, ЩО ПІДПИСАВ ДНЯ 18. МАРТА С. Р. МИР В РИЗІ З ПОЛЬЩЕЮ, ЯКИЙ ВІДДАВ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ, ЗГИНУВ З РУК УКРАЇНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

БЕРЛІН, 23. вересня. — Тутешня часопись „Абендблят" одержала з Риги, столиці Латвії, телеґраму, яка доносить, що недавно український повстанці зловили поїзд, який їхав з Одеси до Києва; витягнули з нього комісаря Адальфа Йоффе разом з його товаришами і розстріляли їх.

Адольф Абрамович Йоффе був большевицьким амбасадором в Німеччині, комісаєрем заграничних справ справ в Петрограді, головою російської мирової делеґації в Берестї Литовському і головою російської мирової делеґації, яка заключила так званий „російсько-польсько-український мировий договір в Ризі, столиці Латвії, 18. марта с. р. Телеґрама із серпня с. р. доносила, що він мав проводити російській голодовій комісії, яка мала вибратись до Швайцарії, Італії, Чехословаччини і Польщі.

ТРОЦЬКИЙ КАЖЕ, ЩО ГОТОВИЙ НА УСТУПКИ ДЛЯ ПОЛЬЩІ І РУМУНІЇ

АПЕЛЮЄ ДО ПОЛЬСЬКИХ РОБІТНИКІВ І БУРЖУАЗІЇ, АБИ ВІДВЕРНУТИ ВІЙНУ.

МОСКВА, столиця Московщини, — 23. вересня. — Тутешня большевицька ґазета „Правда" і „Известия" (урядова большевицька ґазета), подають зміст промови комісаря війни Леона Троцького перед саветом в Москві, у справі воєнної погрози зі сторони Польщі в одрученому ультиматі.

„Ми не сумніваємось — мав казати Леон Троцький, — що наші дипльомати будуть поступати в той спосіб, щоб не лише серед польських робітників але й серед польської буржуазії створити стремлінє до здержання мира та нормальних (правильних) економічних (господарських) і політичних відносин".

Далі Троцький заявив, що большевицький уряд зробить усе, що тільки можливе, щоб оминути війну і готовий Польщі заплатити все, що винен.

Свою промову Троцький кінчив так:

„Але ми не дамо Польщі гроший, аби оплачувала бандитів, котрі мучать Росію. Ми готові на уступки і для Румунії і для Польщі, аленіїм мусимо дістати уступки, які нам забезпечать мир. Польський ультимат був пожиткований не фінансовими інтересами Польщі, але фінансовими інтересами Парижа, які не дбають, чи Польща щонебудь істне. Що американські й европейські філянтропи (добродії) зробили для голодуючої Росії, то навіть на половину не заступило, що Польща знищила нападами на сей край".

БОЛЬШЕВИКИ КАЖУТЬ, ЩО ПОБИЛИ ОТАМАНА МАХНА.

ДОНОСЯТЬ, ЩО ПО БОЯХ МАХНО ВТІК ДО БЕСАРАБІЇ.

РИГА, столиця Латвії, 23. вересня. — Сьогодня прийшла сюди з Москви, столиці Московщини, бездротна депеша, яка сповіщає, що московська совєтська кавалерія (кіннота) побила війска отамана Махна, проти-большевицького вожда на Україні.

Телеґрама додає, що переважну часть жовнірів Махна московські совєтські війска убили. Самий же отаман Махно, разом з 50 або 60 своїми другами утік перед большевицьким війском і перейшов границю до Бесарабії, де румунські власти їх розоружили.

РАМІТКА. — Тому кілька місяців московська большевицька телеґрафна аґенція донесила, що большевики побили війско „батька" Махна, а його самого взяли в неволю і вбили.

Тепер показується, що вістка про смерть Махна була червоними большевиками переборщена.

Хто читав вістки про війско „батька" Махна, то знає, яке то війско. Се українські селяни з Катеринославщини (де давно було Запоріжжя), котрі боряться весну, літо й осінь проти московських большевицьких ґвінтарів, а на зиму ідуть домів. Се війско є дійсно пролетарське, бо в них нічого нема крім сили і завзяття. Боряться за хлопське право, а воюють тим, що здобувають в бою або підступом у ворога.

Армія „батька" Махна росла дуже маленько, а вкінці опустила в силу, то знову зовсім зникла.

Заміна річ, що московські большевики, котрі на Україні вже далі три роки, а як вигнали Поляків з Києва, то вже далі півтора року, а не могли з Махном досі справитись. Чи комісар війни, пан Лев Троцький, виїхав на Україну привезти 400.000 московського війска і гонити маленьку армію Махна з Катеринославщини через Дніпро і далі на захід як до Румунії, щоб його перехопить.

Щось се не добре свідчить про силу московських большевицьких військ на Україні. Як вони за три роки не могли упоратися з Махном, як кілька разів при помочі величезної армії гонили його мало не через цілу Україну, поки його не перемогли, — то се показує, що на Україні малі сили постанців більшу мають силу ніж панівна армія московських наїзників.

А се показує теж найлюбніше переконанє, що Україна се для них головоть, але до українського народу, котрий її обороняє свойо армією перед наїзниками.

ОБСТРУКЦІЯ ПРОТИ ЗАКОНОПРОЄКТА ПРОТИ ПИВА.

ВАШІНҐТОН, 23. вересня. — Цілі наради нинішнього дня в повній сесії сенату були посвячені розважанню законопроєкта проти пива.

Прихильники закона проти пива старалися усіми силами поставити його на порядок денний нарад сенату. Противники, з сенатором Рідом і Стенлі на чолі, противилися сьому, стараючися добити відложення дебати над сим до пізнійшого часу. Сенатор Стенлі з Кентакі виголосив шестигодинну промову, в котрій виказував, що законопроєкт містить в собі такі постанови про ревізії (труси) особи і дому, що він противиться постановам конституції про ненарушимість дому і особи. Прихильники острого закона проти пива старалися відложити засідання або що найменче продовжити його, щоби за той час зібрати своїх прихильників; в тій цілі ставили внесення на зарядження обідної перерви, але противники закона переголосували внесення.

Остаточно шлодення дебата, що тревала яких вісім годин, скінчилася поражкою „сухих". Справу відложено на слідуюче засідання, котре відбудеться в понеділок, але „сухі" не можуть мати надії на те, що сенат згодиться взяти справу пива під обради, бо тоді уже прийдуть перед нього важнійші справи: справа мирових договорів з центральними державами та ревізії податків.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Сіті і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

На кожну зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ЛІГА НАРОДІВ БУДЕ РАДИТИ ЛИШ КІЛЬКА ДНІВ!

ПРИСПІШТЬ ВИСИЛКУ ПРОТЕСТІВ!

Сьогорічна сесія Збору Ліги Народів на Женеві має скінчитись дуже скоро, вже при кінці сього місяця.

Котра українська громада або товариство в Злучених Державах і в Канаді ще досі не вислала від себе протесту до Ліги Народів проти продовжування польської окупації Галицької України, то нехай сейчас вишле.

Значіннє українського протесту з Америки перед найбільшим збором держав світа буде мати тоді більше, коли сей протест буде походити від як найбільше громад і товариств.

Адресувати так:

Dr. VAN KAKENBEEK, President Secretary of Nations Council, Genève, Switzerland.

Відписі всіх протестів просимо прислати нам до оголошення у „Свободі".

ЯК БОЛЬШЕВИКИ ГАЗДУЮТЬ?

Управа цукрових заводів в Києві видала брошуру, в якій представлено хід цукрового промислу на Україні торік і сього року.

В тій брошурі є діяграма, яка показує, скільки цукру добуто і скільки коштувала праця, щоб добути сей цукор.

З правого боку намальовано мірок, на якому зазначено, що добуто цукру 1 мілон і 165 тисяч пудів, а з лівого боку подано, кілько се коштувало. Кошт видобутого цукру представляється 2,000,000,000 советських рублів; 200,000 аршинів мануфактури; 50,000 пудів соли; 40,000 пудів махорки; 1,500,000 пудів цукру минулого виробу.

Значить, цукру добуто меньше ніж той, яким заплачено за се добутте, але за ту страту ще добре і солоно доплачено. Мусів бути той большевицький цукор дуже солодкий!

Але від нього валиться большевія...

МОМЕНТ.

Під сим заголовком пише берлінська часопись „Українське Слово" з 6. с. м.:

Шалений бенкет кінчиться, наступає похміля, як Німець каже Каценяммер.

Українець, коли він випе лишню чарку, коли йому закуриться з чуба, попадає в сумовитий настрій, згадує батькаматір і жалується, що він сирота, хоч йому 70 літ. Москаль бє, що під руки попаде, пляшки, склянки, вікна, до дзеркал стріляє.

Страшне російське похміля!

Все сторощене, все знівечене, руїна і пустиня кругом, пустиня на полі і в коморі, в душі і в голові.

Знищили давніх богів, а нових не придбали. Поруйнували старі святині, а нових не збудували, не плачуть, а вють, не каються, а божеволіють з розпуки, з голоду, з безнадійности, з жалю за змарнованим добром, зі злоби, що завели надії, що провідники загнали їх у такий кут, з котрого нема вороття.

І наш край знівечений червоним бенкетом і в нас пропало багато добра надбаного працею цілих поколінь. Не один з нас сидить і плаче, що він безталанний сирота, а тому сироті 70 літ.

Але в нашій національній душі осталося ще багато незнищеного й непорушуваного. Осталася любов до рідної країни, охота творити нове, краще життя, осталося стремління до волі й самостійности. Хочемо жити, сіяти, орати, будувати, співати пісень на новий лад.

Отсю охоту до життя нам треба піддержувати й кріпити, треба роздмухувати її, як іскру на пожарищі. З тої іскри розгориться вогнище нашого національного життя.

Не забуваймо об тім!

Киньмо геть руїнящі клики. Кинько геть отсе фільозофованя на тему: чим гірше, тим краще!

Ширім віру, що дійсно праця єдина вирве нас з недолі, що людина — річ свята, що в кожнім з нас єсть якась цінність, з якої може бути користь для загалу; міряймо людей не їх партійними програмами, а їхньою моральною вартістю, енергією їхнього тіла й духа. Помагаймо собі, пізнаймо себе і полюбімся, як діти одної матері, нашої землі.

Не зогиджуймо наших народніх традиций, лишім кожньому його святую святих.

В нашій минувшині єсть багато гріха, але й не мало краси та добра. Не плюймо на святощі наші!

І націоналізм, і віра, і задатки нашої культури — все воно безперечно цінно, все воно безперечно може придатися в нашому будучому. Не топчім по йому! Стараймося, щоб зрослися ті рани, які нам завдали чужі і свої, ломім кордони політичні, партійні, соціяльні і культурні, будьмо народом, одним великим українським народом, що хоче жити, розвиватися, творити. Кріпім охоту до життя, бо це джерело невпірущої сили!

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

(Від спеціяльного кореспондента „Свободи").

Життє в Одесі.

„Перлиною Чорного Моря" та „Українською Пальмірою" називали колись Одесу. Що тепер сталося з цею „перлиною" й як тепер живеться в колишній „Пальмірі", про се оповідає український кооператор, який що-йно вирвався сюди з більшовицької неволі.

Дорожеча в Одесі, — оповідає він, — як і взагалі в цілій околиці, неймовірна. Хліб коштує 1200 до 2500 рублів, мука 800 до 1000 руб., цукор 8 до 10 тисяч руб., мясо 2500 до 3000 руб., сало 5—6 тис. руб., смалець 6—7 тис. рублів., мило 8—9 тис. рублів — усе за один фунт.

Єдине, що дешево можна дістати — це кисіль з висівок, але то дуже нездоровий харч, од якого люде тільки слабують, а не мають ніякої поживи.

Про одежу та білизну не можна й думати. На базарах або на вулиці можна щось купити, але за божевільні ціни. За старе убранне треба дати 200—300 тисяч рублів, за сорочку — 50 тисяч. Звичайне нове убранне коштує 500 тис. рублів, а краще доходить до 2 мілионів рублів. Нові черевики коштують до 400 тис. рублів.

Платня в совітських урядових установах виносить найменше 2000 і найбільше 20 тисяч руб. місячно, а щоб не вмерти з голоду, потрібно найменше 300 тис. рублів на душу місячно. При таких обставинах навіть урядовці змушені продавати останню сорочку, щоб хоч як-небудь прохарчувати себе й родину.

Санітарна справа стоїть надзвичайно сумно. Ліки видаються з совітських урядів тільки в виїмкових випадках, і то лише урядовцям. У шпиталях та лікарнях нема ні санітарного майна, ні білизни.

Палива майже нема ніякого. Минулої зіми чимало приватних будинків та готелів розбито на паливо для совітських установ. У приватних помешканнях зовсім не топилось. Електрики нема, так саме як нема ніякого іншого освітлення. Люде сидять пононі, й лише деколи можна побачити блимнє каганців з бензину, смальцю або олію. Трамвай не ходить вже з 1919 року.

Соціялізовані й націоналізовані майстерні та фабрики досі не працюють, бо бракує сирівців, палива та праці. Машини і приладдя здебільшого зіпсовані й не надаються до користування. Платня робітникам є така мала, що робітники або голодують або розбігаються.

Думка, що на Україні є дофактам; можна говорити лише сить сирівців, не відповідає про невелику кількість сухих шкір та руди.

Три чверті землі в околицях Одеси залишилась сього року незасіяною, як через брак насіння, так і з політичних причин (повстання, побоювання перед реквізиціями).

Залізничий рух між Одесою й зовнішним світом останніми часами майже цілком припинився, бо нема льокомотивів, вагонів та палива. Уряд має змогу підтримувати лише один поїзд на тиждень між Одесою-Київом-Харковом та Москвою. Їздити залізницею, дозволяється тільки совітським урядовцям, і то лише в урядових справах.

Про морський транспорт з Одеси та про навігацію по Чорному та Азовському морям зараз не може бути й мови. Ті пароплави, які ще залишились, настільки зруйновані, що ремонт одного старого коштуватиме стільки-ж, скілько збудування одного нового.

Усі крамниці в Одесі стоять зачинені, бо по їх націоналізації товари пограбували совітські урядовці, а нових нема звідки взяти. Торгують тільки склепи квітів, бо мудрий большевицький декрет признав, що квіти швидко вянуть, а тому їх нема сенсу соціялізувати. Ці квіти в склепах голодного, зруйнованого й напів мертвого міста нагадують про квіти на цвинтарі... І справді, то і квіти на домовині колишньої „Української Пальміри".

Загин Донецького басейну.

Доля Одеси спіткала й другу колишню окрасу України, джерело його життя й майбутнього розквіту — Донецький камяновугільний басейн.

Про стан річей у Донецькому басейні маємо офіціяльне більшовицьке признанє — статтю промислового комісаря Смілги в московській „Правді" від 27. червня.

„Донецький басейн у смертельній небезпеці", — такий заголовок має офіціяльний звіт. Звіт починається звичайним більшовицьким смахвальством. „Величезне напруженє республіки, щоб відбудувати господарство Росиї, не проминуло безслідно. Всі відомости, які до останського часу надходили з Донецького басейну, свідчили про поліпшенє організації, про збільшенє продуктивности праці, про зріст кількости видобутого вугілля".

Та почавши „за здоровля" більшовицький славослов, зараз бачить себе змушеним скінчити „за упокій". „Вже в травні, — пише він, — справа знов погіршила. Продукція впала з 30 до 24 міл. пудів. Через недостачу харчів — бо надвезено було лише 60% голодної норми — число робітників довелося зменшити й переставити цілу працю після нового пляну.

У червні настала вже катастрофа. Харчів стало ще менше. Через те мусіла спинитись праця на 70 копальнях. Рада праці й оборони може й тепер дати для Донецького басейну лише 60% голодної норми, бо загальне положенє харчової справи є критичне.

Негативні наслідки цих фактів для Донецького басейну не даються обчислити. Ми знаємо добре, що такі раци загоюються дуже помалу. При такім стані річей робітники розбігаються, машини руйнуються й те, що при юших обставинах зробиться тільки на протязі місяців, тут гине за кілька днів. Крайно необхідно стримати процес руйнації на перших його кроках, бо инакше, буде запізно.

Щож зроблено для поратунку з цього становища? Донецькому басейнови дозволено бувимінювати частину видобутого вугілля на харчі. Український народний комісаріят харчування реалізує 30% сього „фонду обміну" для робітників Донецького басейну. Далі було дозволено, щоб приміщ робітники самі перевели цю операцію, бо комісари пороакрадають. Літ.)

— Та ього мало, — каже на прикінці Смілга. — Конче необхідно, щоб загальна увага держави була звернена на Донецький басейн, щоб совітський уряд знов згадав про Донецький басейн, щоб він нарешті побачив, що **поратунок російсько-промисловости є цілої Республіки є тісно звязаний з відновленнєм добуванни вугілля в Донецьким басейні".**

Останні слова з ріжних поглядів можна вважати дуже навачоючими. Та хто має вуха, той почує й сам, що за цими словами ховається. Тут лишається тільки зазначити, що лемент п. Смілги не поміч. У липні вже видобуто тільки 9 міл. пудів вугілля, а тепер останні копальні заливає вода...

Так гине наше добро, наша будучність...

Берлін, 7. вересня.

Радянин.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Читач „Свободи" з Вілінг, В. Ва. Безіменних дописий ми не беремо під розвагу.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Лекції для осягнення горожанства Зл. Держав для убігаючих-ся о папери.

Українці міста Джерзи Сити, котрі зголосились в Натуралізаційним Бюрі по другі папери для осягнення права горожанства Злучених Держав, не мають в многих случаях належного підготовання, щоби відповісти на всі питання, які звдає повітовий судія при іспитованню аплікантів.

Щоб сему зарадити Товариство Християнскої Молодіжи (Young Men's Christian Association) завело перед півтора роком спеціяльні безплатні лекції, які продовжаються стало і доси. Ці лекції відбуваються вечером в понеділки в будинку Пенсильванійським відділам для ужитку Товариства Y. M. C. A., який находиться на розі улиць Монтгомері і Грін. Там повинні голоситись всі ті Українці, котрі не мають достаточного знання відносно справ міста, стейту і держави, якої горожанами вони мають стати.

Імпорти, експорти, справи спорядженні найскорше, найтаніше полагоджує Конс. Нотарійна Ріжна
T. J. BRYCEE Co.
329 S. 4th St.
PHILADELPHIA, PA.

ПАМЯТИ УКРАЇНСЬКИХ РОБІТНИКІВ ПЕРА — ЖЕРТВ МОСКОВСЬКОГО ВОРОГА.

(Від власного кореспондента).

Зпоміж безлічі синів України, які від початку світової війни впали жертвою ворожої Москви, чи в безпосередній боротьбі з нею на полі бою, чи замучені в московській неволі, — хочу отсе згадати трьох робітників пера: Юліян Балицького, Брупа Гіжовського і Микулу Курцебу, які знайшли смерть на далекій Сибірі в московській неволі.

Юліян Балицький був перед війною редактором видавництв тов-а „Просвіта" у Львові. На сім становищі був дуже пильним, совісним і цінним діячем.

Скінчивши університет у Львові, він вибрав собі за поле будучої діяльности народню просвіту, студіював справу видавництв для народу в инших народів і подавав найліпші наді, що як редактор видавництв тов-а „Просвіта" розвине дуже корисну діяльність.

Маючи на увазі народню просвіту, він прикладав велику вагу до розвитку антиалькогольного руху і належав до організаторів українських антиалькогольних гуртків.

З вибухом світової війни мав мало що понад 30 літ, отже стелилася перед ним ще довга дорога корисної діяльности для свого народу.

Одначе склалося инакше. В осени 1914 р. царські війска заняли Львів і цілу Східну Галичину і почали винищувати український рух. Між масою арештованих українських діячів опинився й Юліян Балицький, хоч він ніколи не брав участи в політичним руху, займаючись тільки культурно-просвітними справами. Одначе в очах царського уряду українська національна культура, просвіта українського народу було злочином. Валицький разом з иншими повандрував на Сибір.

Там він прожив-промучився кроки шість літ. Після упадку цариизму инші якось повернули з Сибірі. Та він чомусь не міг вирватися. Чи не ставало енергії пускатися в далеку, непевну дорогу? Досить, що в кінці не стало сили дальше терпіти, — і недавно прийшла відомість, що він покінчив самовбийством.

Бруно Гіжовський був сином народнього учителя, уродився мабуть 1887 р., скінчив українську Гімназію у Львові і студіював право в львівськім університеті.

В гімназії займався співом і музикою і був диригентом учениць ких хорів.

Підчас університетських студій почав працювати як публіцист. Спершу був співробітником гумористичного часопису „Комар", де помістив богато добрих дотепів. Потім перейшов на співробітника популярного тижневника „Свобода". Звідси перейшов до „Діла", де працював кілька років. Короткий час перед вибухом війни виїхав був на провінції, де працював в українськім фінансовім товаристві.

Як резервовий офіцир австрійської армії мусів іти на війну. В першім році війни попав у російський полон і опинився на Сибірі. Належав до тих, що не вспіли видістатися звідси з вибухом революції в Росії. Недавно прийшла відомість, що помер.

Микола Курцеба був перед війною редактором „Народнього Слова" у Львові. Крім публіцистичної діяльности писав вірші і пробував своїх сил у народній драмі. Щойно доходив 30-ті літ і його письменський талант мав перед собою ще велику можливости розвитку. Як публіцист і редактор мав уже вироблену позицію.

З приходом російських військ до Львова його арештовано на донос москвофілів, яких він рішуче поборював у „Народнім Слові" і як „небезпечного мешканця" поставлено в як найгірші тюремні умови. Над ним знущалися, били, морили голодом. Так було у Львові, так певне було й по дорозі на Сибір. Від того всего він занедужав, попав у моральну депресію, нидів і помер.

* * *

Так згинули марно в московській неволі три українські робітники пера, які в нормальних відносинах могли ще богато-богато літ працювати на користь свого народу. Що працю перервали московська неволя, яка вирвала їх від рідної землі і, загнала в далеку, чужу Сибір і там зготовила їм передчасну смерть.

Не оставили вони по собі великих блискучих творів, які пригадували би про них грядущим поколінням. Одначе були вони—говорячи словами Франка—„пекарями щоденного хліба", який, через пресу, годується ум суспільности. На сім становищі кождий з них дав свою вкладку в будову української духової культури і сею своєю працею заслужили вони собі на добру і вдячну память у грядущих поколінь.

Гайдельберг, 23. серпня 1921.

Д-р Михайло Лозинський.

ПОКЛИК КОМІТЕТУ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ СТУДЕНТАМ В НІМЕЧЧИНІ.

Берлін, 7. вересня, 1921.

Українці!

Невідрадні умовини, серед яких проживає під теперішню хвилину наш народ, чи не найгірше відбилися на нашій молоді. Від самого вибуху світової війни про нормальну науку і говорити було нічого — рівень освіти на очах падає, нашій нації загрожує велика інтелектуальна посуха, коли ми свому молодому поколінню не дамо змоги вчитися. А такої змоги під теперішню хвилю на власній землі немає. Не має її головно старша молодіж, що покінчила середню освіту. Перед одною її частиною брама вищих шкіл закрита, другі опинилися в таборах інтернованих, а то ще богато тиняється по світу, шукаючи собі якогось такого проживку, щоб не загинути з голоду.

Алеж серед тої цілої маси молодих людей дуже живий інтерес до науки, всі вони рвуться до освіти — та тільки незавидне матеріяльне становище не дозволяє їм вихопитися з того зачарованого кола, в якому вони опинилися. На саму згадку „Української Студентської Спілки" у Німеччині — зголосилися цілі сотки охочих до науки студентів, та ще безнастанно напливають сюди молоді люде з кумкою поступити на яку вищу школу в Німеччині.

Дотеперішня практика показала, що наші студенти, як тільки одержали де-на чужині змогу вчитися, нашій нації сорому не завдали: скрізь і поступом у науці й поведінкою заслужили собі тільки признання тої шкільної влади, де вони вчилися. Того самого ми можемо сподіватися й від тих усіх, що їм іще не поталанило попасти у списки вищих шкіл Німеччини.

От тут і обовязок українського громадянства — допомогти тій частині нашої молоді, що старається поступити на університети Німеччини, так помогти, як уже запомогає наших студентів у Австрії, Чехії. Ми не сміємо дозволити, щоб сотки охочих до науки молодих людей тільки через матеріяльні недостачі не могли користати з наукових закладів великої культурної держави. З тою метою й заснувався в Берліні „Комітет допомоги українським студентам Німеччини", щоб увеличивати нашій молодежі студіювання в Німеччині, в першу чергу забезпечити її матеріяльного боку, бо-ж відомо, що без такого забезпечення не може бути ніякої серіозної науки. Тільки-ж „Комітет" не розпоряджає ніякими грошевими засобами — а тимчасом удержання нашого студенства коштуватиме місячно десятки тисяч німецьких марок. Тут на поміч „Комітетові" повинно стати українське громадянство, до якого ми звертаємося з просьбою прислати нам на матеріяльну допомогу українським студентам у Німеччині.

Українці! Допоможіть нашим студентам! Знаєте, що підпомагаючи долю їм самі собі підпомагаєте, допомагаєте українському народови, підхоплюючи для нього свідомих, освічених синів! Поміч Ваша потрібна, і потрібно її негайно! За ту поміч із дякою згадуватиме Вас ціле молоде покоління, й щире спасибі скаже Вам Україна!

Жертви посилати: Deutsche Bank, Berlin, Behrenstrasse 9-13.

Konto Wynnytschenko-Witwicki.

За Комітет допомоги українським студентам у Німеччині:

Володимир Винниченко, голова.
Богдан Кістяк, заст. голови.
Др. Василь Сімович,
Д-р Роман Смаль-Стоцький,
члени Комітету;
Володимир Витвицький,
студ. філь., відпоручник Укр. Студ. Спілки в Берліні.

LUCKY STRIKE CIGARETTE
It's toasted
The American Tobacco Co.

НА УКРАЇНУ
Ціни: получення до всіх портів України. Добрий харч і подостатком. Осібні комнати. Обширні місця на деку. Всякі вигоди новітних кораблів.
RED STAR LINE
Корабелі відходять кождого тижня
Pier 58-62 North River, New York
Finland, Zeeland, Kroonland — Антверпен — 1. жовтня
Lapland — Шербург, Плимут — 15. жовт., 22. жовт.
Samland — Гамбург — 15. жовт.
Gotland — Лібава, Данзіг — 22 вересня
Лише 3-ти класа:
AMERICAN LINE
Manchuria — до Гамбург і Данціг через Шербург — 6. жовт.
Mongolia — до Гамбург і Данціг через Шербург — 20. жовт.
Minnekada — до Гамбург і Данціг — 5. падол.
WHITE STAR LINE
Adriatic Olympic — до Шербург і Саутгемптон — 5. жовт., 15. жовт.
INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE CO.
власник 116 кораблів—поміщ. 1,250,000 тон.
9 Broadway, New York City або місцевих агентів.

Кождий Чесний МОСКВОФІЛ

МУСИТЬ БУТИ ЗА ГАЛИЦЬКОЮ ПОЗИЧКОЮ.

БО ЦЯ ПОЗИЧКА ПОМАГАЄ ВИРВАТИ ГАЛИЧИНУ З ПАЗУРІВ ПОЛЬЩІ.

АНІ ОДЕН ЧЕСНИЙ МОСКВОФІЛ НЕ МОЖЕ БУТИ ЗА ТИМ, ЩОБИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОД В ГАЛИЧИНІ ГНОБИЛА ШЛЯХОЦЬКА ПОЛЬЩА.

БО КОЖДИЙ ХТО ВИСТУПАЄ ПРОТИ ПОЗИЧКИ, ТИМСАМИМ ПОМАГАЄ ШЛЯХОЦЬКІЙ ПОЛЬЩІ НЕВОЛИТИ, РАБУВАТИ ТА НИЩИТИ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ТА РОБІТНИКІВ В ГАЛИЧИНІ, А ХТО ПОМАГАЄ ШЛЯХОЦЬКІЙ ПОЛЬЩІ НЕВОЛИТИ УКРАЇНСЬКИХ СЕЛЯН ТА РОБІТНИКІВ, ТОЙ БЕЗ ОГЛЯДУ НА ЦЕ, ЧИ ВІН ЗАКРИВАЄ СЕБЕ МОСКВОФІЛЬСТВОМ, ЧИ ЧИМ НЕБУДЬ ИНШИМ, ТА ЧИ ВІН СЕ РОБИТЬ ЗА ПОЛЬСЬКІ ГРОШІ, ЧИ БЕЗ ГРОШИЙ — Є НЕ ЧЕСНИЙ МОСКВОФІЛ, НАВІТЬ НЕ ЧЕСНИЙ ЧОЛОВІК — АЛЕ ХРУНЬ, ЗРАДНИК!

БОРОНІТЬ РІДНИЙ КРАЙ!

КУПУЙТЕ ГАЛИЦЬКІ БОНДИ!

Шведсько-Американська Лінія

24 STATE ST. NEW YORK CITY.

СКОРА ОБСЛУГА ПАСАЖИРСЬКА З НОВОГО ЙОРКУ ЧЕРЕЗ ГОТЕНБУРГ ШВЕЦІЯ ДО

ДАНЦІГ

S. S. STOCKHOLM відходить OCTOBER 1.
S. S. DROTTNINGHOLM відходить OCT. 15.

ЗНИЖЕНІ ЦІНИ ШИФКАРТ ТРЕТОЇ КЛЯСИ:
ДО ГАМБУРГА $100.00
ДО ДАНЦІГА $110.00
і $5.00 такса.

Подорож треває дванайцять днів. Пасажири третої кляси їдуть в кабінах на 2—4 осіб.

Шведського віза невимагається.

По шифкарти і по інформації о пашпортах голоситься до місцевих агентів.

SWEDISH AMERICAN LINE: 24 State Street, New York.
CHICAGO OFFICE: 70 Jackson St., Chicago, Ill.

ДОПИСИ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Під розвагу членам Українського Робітничого Союза.

Хвиля, яку переживають тепер американські Українці, є одною з найважнійших в нашій історії, бо днесь мають вони сказати ясно, яке їх становище супроти змагання правительства Західної Української Республики щодо створення незалежности сеї держави.

Наші братти в старім краю своє слово в сім напрямі сказали ще при ліквідації австро-угорської держави, бо тоді вони сотворили окрему від Польщі державу, покликуючи на її керманича д-ра Петрушевича, яко президента сеї держави.

Днесь наші старокраєві родимці є спаралізовані насильствами польського шовінізму і тому вони не всилі голосити світови про поповнювані над ними кривди. З тої причини вони свої бажання, бути независимими від Ляшні, передали в руки свого вибраного ними президента, д-ра Петрушевича. На нім отже спочив обовязок в імени цілого українського населення Східної Галичини добиватись у всіх цивілізованих народів світа, щоби їх бажання були сповнені. І днесь, хто ще з глузів не зійшов, не може сказати, що галицький нарід свою судьбу зложив в непевні руки.

Як голосять звіти, правительство Петрушевича добивається до всіх компетентних до сего властий з проханнем о увільнення нашого краю з кіхтів клятої Ляшні. Щоби одначе свої змагання, а зглядно змагання свого народу перед світом підтримати та діждатися рішення нашої справи, наше законне правительство потребує хоч яких-таких фондів, котрих воно на вигнанню не всилі з невідки дістати, проте віднеслося до американських Українців, аби вони через закупно бондів Позички Свободи підтримали на дальше сю так важну справу, до тамті — не годні нічого помогти!

І почалася в сім напрямі горяча праця! Помимо безробіття ся преважна справа поступає скоро вперед, бо нечже кождий знає про звірства Ляшні над нашим народом, та ніхто нехтує жадав би навіть псови, щоби Ляшня над нім панувала.

До щирої праці в сім напрямі приступили наші українські орґанізації, разом зі своїми орґанами, як „Свобода", „Америка", „Дніпро", „Народне Слово", „Січові Вісти", заохочуючи всякими способами своїх членів і прихильників, аби вони помогли нашому правительству в його визвольній боротьбі.

Знаючи, що се свобідна Америка, а не невільнича Польща, нікому ані не прийшло на гадку, щоби хтось з Українців сего визвольного руху не поправ, а тимбільше шкодив. Аж тут на дивно вичитуємо в польських часописях великі похвали і признання, на адресу „Народної Волі", орґану української орґанізації, Українського Робітничого Союза. Польська похвала — думають наші люди — щось злого віщує... Се злий знак, бо кого Поляки хвалять, сей не може бути приятелем, чи прихильником українського народу й української справи.

Я не знаю, чи члени Українського Робітничого Союза читали ті польські шматки, які оцінували їх керівницю газету ставлять нарівні з хрунівськими газетами в Галичині. Треба припускати, що вони тих польських похвал для своєї часописи не читали і про них не чули, бо инакше були би проти того запротестували, щоб ухилити від себе пятно народної зради і продажности.

Чуєте, Браття, члени Українського Робітничого Союза! Чи Ви читали протести наших громадян зі старого краю, де вони домагаються, щоби польські посіпаки не насилали їм хрунівської часописи Яцкова? А що скажуть Ваші братти-сестри в старім краю, коли до них дійде часопись Вашої славної орґанізації? Коли вони довідаються, що Ви, належачи до сеї орґанізації, не напятнували як слід поступовання кількох невідвідальних одиниць, в їх підлій роботі, то вони проклянуть Вас аж до десятого покоління! Ваш тато, мама, брат і сестра пурються всякого хрунівства, хоч за се терплять муки з рук ляшских катів, а Ви не знайдете ані одного слова протесту проти божевільних редакторів своєї газети? А деж Ваша народна совість?!

Члени Українського Робітничого Союза! Перед Вами ще час направити зло, заподіяне Вашою часописию українському народови. Помятайте, щоби покаяннє не прийшло запізно, а своєю мовчанкою щоби Ви не стягнули на себе пятна народних зрадників! Присилуйте шайку хрунів, які орудують Вашою газетою, щоби вони голосили світови Ваші думки і Ваші бажання, та жадайте від всіяних Борисків, аби вони дали відповідну сатисфакцію українському народови. Покажіть, що Ви щирі Українці та що не позволите нікому ругатися ні святої Вам справи — а тимбільше плаченим Вами Борискам.

Тож до діла, члени нашої української орґанізації! Допильнуйте сеї прикрої справи, щоби опісля не було запізно та щоби Ваше добре ім'я не було на собі пятна зради, проданства і хрунівства. Не будьте, що наш нарід, що котрого і Ви належите, вміє платити за зроблене йому добро, але не забуває також за заподіяну йому кривду!

А Ви що вибираєте: хліб від свого народу, чи камінь?

Михайло Стоколоса.

КАРНЕҐІ, ПА.

Честь і слава такому братству!

Старше братство св. Петра і Павла в Карнеґі, котре належить до орґанізації „Народна Поміч" в Мікіс Ракс, ухвалило на своїм місячнім мітінґу дня 11. вересня ц. р. закупити бондів Галицької Української Держави за суму 300 долярів. Треба зазначити і піднести те, що згадане братство складається зі старших ґаздів, основателів і орґанізаторів парохії в Карнеґі, та що воно жертвувало зі своєї каси не одну сотчину на дзвони, фани, павуч і т. п. церковні річи, а таксамо не відмовило ніколи своєї жертви на инші добродійні цілі.

Всі члени братства св. Петра і Павла в Карнеґі походять із західної Галичини, з так званої Лемківщини, де розмножилося найбільше відступників від своєї церкви і українського народу, та звідки приходить найбільша закала нашого народу, так звані Карпатороссы. Згадане братство перебуло велику боротьбу в Карнеґі зі своїми відступниками, кацапами, котрі хотіли перетягнути на низму всю громаду. Та завзяті борці за віру, церкву і вітчину перемогли всіх своїх ворогів, утрималися при прадідній вірі і при своїй народности, та — як вже видно з послідної братської ухвали — послухали плачу і благання своєї вітчини — поміч через закупно бондів та ухвалили, і то одноголосно, гарну суму, бо аж триста долярів для своєї вітчини. Нехай буде Хвальному Старшому Братству св. Петра і Павла в Карнеґі честь-слава за його любов до засмученої Ляхами вітчини! А другим братствам і товариствам в Карнеґі так і в цілій Америці най се братство послужить за добрий примір любови своєї вітчини і за гідний приклад до наслідування.

Честь Вам і слава, Брати з братства св. Петра і Павла в Карнеґі!

Тут подаємо виказ тих патріотів у Карнеґі, котрі тепер закупили бонди Галицької Української Держави: Бр. св. Петра і Павла (як зазначено висше) за $300; п. Іван Білевич за $25; п. Іван Лесняк за $20; п. Іван Хома, п. Гриць Астраб (син Антона) і пані Анна Ваандрибура (ж. Андрія) по $10. — Разом $375. Попередно було $260, отже загалом є $635.

Братти і Сестри галицької землі, любячі дітьи! Спішіться з купованнєм бондів, бо ними викопаємо гріб ляшському панованню на Галицькій Україні!

Хто слідує?

І. Ш.

СИРАКЮЗ, Н. Я.

І в нас люди не засипляють народних справ.

Дня 11. вересня б. р. тутешне товариство „Запорожська Січ", від. 317 У. Н. Союза, відбуло надзвичайні збори, на яких появилося значне число членів. По полагодженню товариських справ забрав голос т. Віктор Осухівський і заявив, що члени нашого товариства повинні взяти нині під обради пекучу справу Галичини і правительства д-ра Петрушевича, зглядно тої української позички державної, яку він розписав. Між иншим бесідник замітив, що був би великий сором для таких товариств, які носять назву „Січий", якби ті товариства не станули на сильним народнім становищи та не підперли оголошеної позички.

Бесіда т. Осухівського була коротка, але ядерна і горяча, тож не диво, що слухачі сеї бесіди виреклися всякої дискусії (вони потребу Позички Національної Оборони Східної Галичини дуже добре розуміють!) і однодушно та з великим запалом ухвалили виасигнувати з товариської каси 100 долярів на закупленнє українського Бонду Свободи. Крім того всі члени нашого товариства постановили взяти ґенеральну участь у загальнім народнім вічу, яке сими днями має відбутися в нашій громаді, в справі Національної Позички. Всі члени двигнули руки вгору і присягнули, що скільки їм сил стане будуть підпирати життєні українські справи, а особливо правительство Галичини під проводом д-ра Петрушевича.

Отсею дорогою кличемо до всіх Січий, до всіх Запорожців і до всього українського загалу в Америці: Відкиньмо, дорогі Земляки, всі партійні непорозуміння і роздори та злучімся в одну могутну силу на ратунок нашої закріпощеної Вітчини. Приобіцяймо собі твердо і торжественно підпирати українські народні справи, а зокрема правительство д-ра Петрушевича, яке на всі можливі лади старається увільнити нашу рідну землю з лабет кровожадних ляцьких наїзників. Кривнім ґрімко перед цілим світом, що вже не ніхто Москалеви і Ляхови по українській землици жить до орґанізації „Народна Поміч" в Мікіс Ракс, ухвалило на своїм місячнім мітінґу дня 11. вересня ц. р. закупити бондів Галицької Української Держави за суму 300 долярів. Треба зазначити і піднести те, що згадане братство складається зі старших ґаздів, основателів і орґанізаторів парохії в Карнеґі, та що воно жертвувало зі своєї каси не одну сотчину на дзвони, фани, павуч і т. п. церковні річи, а таксамо не відмовило ніколи своєї жертви на инші добродійні цілі.

Всі члени братства св. Петра і Павла в Карнеґі походять із західної Галичини, з так званої Лемківщини, де розмножилося найбільше відступників від своєї церкви і українського народу, та звідки приходить найбільша закала нашого народу, так звані Карпатороссы. Згадане братство перебуло велику боротьбу в Карнеґі зі своїми відступниками, кацапами, котрі хотіли перетягнути на низму всю громаду. Та завзяті борці за віру, церкву і вітчину перемогли всіх своїх ворогів, утрималися при прадідній вірі і при своїй народности, та — як вже видно з послідної братської ухвали — послухали плачу і благання своєї вітчини — поміч через закупно бондів та ухвалили, і то одноголосно, гарну суму, бо аж триста долярів для своєї вітчини. Нехай буде Хвальному Старшому Братству св. Петра і Павла в Карнеґі честь-слава за його любов до засмученої Ляхами вітчини! А другим братствам і товариствам в Карнеґі так і в цілій Америці най се братство послужить за добрий примір любови своєї вітчини і за гідний приклад до наслідування.

Честь Вам і слава, Брати з братства св. Петра і Павла в Карнеґі!

Тут подаємо виказ тих патріотів у Карнеґі, котрі тепер закупили бонди Галицької Української Держави: Бр. св. Петра і Павла (як зазначено висше) за $300; п. Іван Білевич за $25; п. Іван Лесняк за $20; п. Іван Хома, п. Гриць Астраб (син Антона) і пані Анна Ваандрибура (ж. Андрія) по $10. — Разом $375. Попередно було $260, отже загалом є $635.

Братти і Сестри галицької землі, любячі дітьи! Спішіться з купованнєм бондів, бо ними викопаємо гріб ляшському панованню на Галицькій Україні!

Хто слідує?

І. Ш.

СИРАКЮЗ, Н. Я.

І в нас люди не засипляють народних справ.

Дня 11. вересня б. р. тутешне товариство „Запорожська Січ", від. 317 У. Н. Союза, відбуло надзвичайні збори, на яких появилося значне число членів. По полагодженню товариських справ забрав голос т. Віктор Осухівський і заявив, що члени нашого товариства повинні взяти нині під обради пекучу справу Галичини і правительства д-ра Петрушевича, зглядно тої української позички державної, яку він розписав. Між иншим бесідник замітив, що був би великий сором для таких товариств, які носять назву „Січий", якби ті товариства не станули на сильним народнім становищи та не підперли оголошеної позички.

Бесіда т. Осухівського була коротка, але ядерна і горяча, тож не диво, що слухачі сеї бесіди виреклися всякої дискусії (вони потребу Позички Національної Оборони Східної Галичини дуже добре розуміють!) і однодушно та з великим запалом ухвалили виасигнувати з товариської каси 100 долярів на закупленнє українського Бонду Свободи. Крім того всі члени нашого товариства постановили взяти ґенеральну участь у загальнім народнім вічу, яке сими днями має відбутися в нашій громаді, в справі Національної Позички. Всі члени двигнули руки вгору і присягнули, що скільки їм сил стане будуть підпирати життєні українські справи, а особливо правительство Галичини під проводом д-ра Петрушевича.

Отсею дорогою кличемо до всіх Січий, до всіх Запорожців і до всього українського загалу в Америці: Відкиньмо, дорогі Земляки, всі партійні непорозуміння і роздори та злучімся в одну могутну силу на ратунок нашої закріпощеної Вітчини. Приобіцяймо собі твердо і торжественно підпирати українські народні справи, а зокрема правительство д-ра Петрушевича, яке на всі можливі лади старається увільнити нашу рідну землю з лабет кровожадних ляцьких наїзників. Кривнім ґрімко перед цілим світом, що вже не ніхто Москалеви і Ляхови по українській землици бродити, бо вже доросли в силу українські діти.

Браття і Сестри! Товариці і Товарищки! Застановімся над святим народним ділом, зрозуміймо свою найбільшу повинність і зробім те, що роблять усі чесні і характерні люди!

Николай Бутницький.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Дванцять долярів на ратунок рідного краю.

Товариство „Запорожська Січ", відділ 234 У. Н. Союза, ухвалило на мітінґу вислати телеґрамму до Ліґи Народів. Також ухвалило товариство зрозуміло розпуку свого народу в Галичині під гнетом польських башибожуків, котрі нищать наших братів і сестер на нашій землі, і длятого ухвалило піддержувати акцію правительства Східної Галичини під проводом д-ра Е. Петрушевича. На своїм триквартальнім мітінґу се товариство ухвалило виасигнувати зі своєї каси суму 200 долярів на державну позичку Української Галицької Республики. Сі гроші вишлеться до Вашінґтону, на руки представників нашої Української Держави.

Котрі члени нашого товариства розуміють справу і чують добре, як Ляхо-Татари знущаються над нашим бідним народом у Східній Галичині, то повинні кождий оден, купити український Бонд Свободи. Кілька членів уже сі бонди закупили, але то ще не всі, бо нас є сила — звиш 95 членів. А як кождий член купить хоч оден 10-доляровий бонд, то се зробить великі гроші, з яких буде великий, поратунок нашим родимцям у старім краю. Маємо надію, що щирі Українці нашого товариства покажуть і другим тутешним товариствам, котрі досі ще сплять і не дбають про свій рідний край, як треба сповняти свій народний обовязок.

Отже не думайте довго, але сповніть свою повинність так, як сего вимагає наше власне добро і теперішні обставини. До діла, шановні Земляки! Не проволікайте справи, бо в проволоці лежить велика небезпека і сила.

Константин Пілат, предс.
Стефан Чечель, секр.

КАНЗАС СІТИ, КАНЗ.

Сто долярів на Позичку Національної Оборони Східної Галичини.

Братство св. Володимира, відділ 323 У. Н. Союза, в Канзас Сіти, Канз., зрозуміло розпуку своїх старокраєвих родимців під гнетом польського розбишацтва і длятого постановило піддержати акцію правительства Східної Галичини під проводом д-ра Евгена Петрушевича. На своїм звичайнім мітінґу членів братства братства ухвалили виасигнувати зі своєї каси 100 долярів на державну позичку Української Галицької Республики. Сі гроші вишлеться до Вашінґтону на руки представників нашої української держави.

Хто з членів нашого братства схотів би купити український Бонд Свободи, нехай зголоситься до місцевих урядників 323-го відділу У. Н. Союза, бо ті урядники мають довзвіл збирати гроші на оголошену нашим галицьким правительством позичку. Маємо надію, що українська громада в Канзас Сіти не лишиться позаду інших наших громад в Америці. Ми повинні свій народний обовязок сповнити, бо сього вимагає наше власне добро.

Тож до діла, Родимці! Не думайте богато і не проволікайте справи. Хоч нас тут в Канзас Сіти нема богато, то ми покажемо нашому загалови, що сила не в числі одиниць, але в моральній вартости поодиноких осіб.

Браття і Сестри! Допоможім нашому урядови вирвати нашу землю з рук ляцьких катів!

Дмитро Кархут, предс.
Сидор Звадюк, кас.
Дмитро Яремко, секр.

United States Lines

ВІДІДЕ З НЮ ЙОРКУ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ ПРЯМО ДО БРЕМЕН І ГДАНЬСКА

HUDSON .....OCTOBER 15, DECEMBER 8
PRINCESS MATOIKA .....OCT. 22, DEC. 10
POTOMAC .....NOVEMBER 5, DEC. 7

Коротка дорога до Чехо-Словакії і Галичини через Boulogne.

CENTENNIAL STATE.....OCT. 11, NOV. 15, DEC. 15
PANHANDLE STATE ....OCT. 25, NOV. 26, DEC. 27

Всі пасажири 3-ої кляси діставуть кімнати з 2, 4 і 6 ліжками.

ПРЯМО ДО CHERBOURG І БРЕМЕН

Посильні і найбільші кораблі під американським флаґом.

AMERICA .....SEPT. 28, NOV. 1, NOV. 29
GEORGE WASHINGTON .....OCT. 4, NOV. 8, DEC. 8

Зголошуйтесь до корабельних агентів

UNITED STATES LINES
45 Broadway, NEW YORK—Phone Whitehall 2050
ROOSEVELT STEAMSHIP COMPANY, INC.
MOORE & McCORMICK COMPANY, INC.
UNITED AMERICAN LINES COMPANY, INC.
Менаджери Плавби
з рамени U. S. SHIPPING BOARD

КОЛИ ЗАМІРЯЄТЕ ВИСЛАТИ ГРОШІ ДО КРАЮ,

або КУПИТИ шифкарту для себе або для родини, потребуєте ПОЛАГОДИТИ краєві нотаріяльні справи, або хочете найти собі БАНК для Ваших оощадностий, то пишіть або прийдіть особисто до:

BOSAK STATE BANK SCRANTON, PA.

ХТО МАЄ ЯКУ ПРАВНУ СПРАВУ В СТАРІМ КРАЮ,

нехай звернеться до

Д-РА ВОЛ. БАЧИНСЬКОГО

звісного старокраєвого адвоката у Львові, на адресу:

Dr. VLADIMIR BACZYNSKYJ,
ul. Kosciuszko 1a, Lemberg, Galiciа, Europe.

Він переводить всякі справи спадкові, ділові, табулярні, банкові, подружні, купно-продажні, процесні, заграничні і т. д. Се звісний український адвокат і член екзекутиви ріжних українських банків і товариств у Львові. До нього можете вдатися з повним довірєм.

Пишучи до нього, залучайте відразу згори (найлїпше в реджістрованім листі) відповідну оплату, а то: заявпис з табулї або перекладу актів спадкових чи процесових, або за розслід справи в банку 5 долярів, а за інші менші інформації 2 доляри.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІНІЯ

ВПРОСТ БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ З НЮ ЙОРКУ ДО:

ГАМБУРҐ ..... 3 кляса $100
ДАНЦІҐ ..... " .....$110 } і 45 податок
ЛІБАВИ ..... " $120

ЗНАМЕНИТІ КОРАБЛІ-ДВОЦРУБОВЦІ ВІДПЛИВАЮТЬ

„ЕСТОНІЯ" ..... 5. ЖОВТНЯ
„ПОЛОНІЯ" ..... 19. ЖОВТНЯ

Також можна приймати ціни між Лібавою — Данціґ — Ґалифакс, Канада.

Зарезервуйте місце у наших уповажнених аґентів у вашому місті, або BALTIC AMERICAN LINE, INC., Gen'l. Pass. Agents, 9 Broadway, New York City.
K. W. KEMPF, Gen'l Western Agent, 120 N. La Salle St., Chicago, Ill.

ПРО СМОКА І ЧЕРВОНУ НИТКУ.

Десь за горами, за ріками, за стома ріками, у давну давнину та не в нашому краю, було собі село просторе, а в ньому люде жили, такі, як би й наші. Мирно собі народ поживає, земельну управляє, недолі не знає, гаразду вживає.

Аж раз за тим селом та за рікою у глибокій печері змій—смок стоголовий поселився; огнем пашить, жаром з пащі кидає, поживи собі шукає, себе наситити бажає.

От заходілося йому добичі в сусідному селі пошукати; хоче собі людського мяса — крови засмакувати; і в перший день вспів він двоє дітей з леваді сільської пірвати.

Зумілися люде у горю великому, за ратунком шукають, ради один в другого питають, як себе від напасти нежданої вратувати не знають.

Каже один з легінів сільських Павло, гарний і сміливий молодець:

— Ей, піду я, громадяне, того смока воювати, та мусите ви мені найкращу кралю в громаді за жінку віддати!

Каже другий, Петро, ще красший, ще дужший від нього:

— Ей, а щож то він собі за багає, хиба він не знає, що і я це потрафлю зробити, бо і я хочу собі кралю полюбити!

От тоді — каже громада: Бачимо, що між вами згоди не буде, — то йдіть ви оба зі своїми побратимами, кождий з окрема того змія воювати, а хто його поборе, тому й краля дістанеться.

Послухали легіні; один і другий хоробрії тобі ватаги козацькі збирає. І перший на смока Павло наступає — бій заннає. А змій з пяти-десяти пащек огнем стріляє — кидає, ватагу молодецьку Павлову палить, жарить, і Павла жар-огнем досягає, Павло втомлений на силах упадає.

Бачить те Петро, ще кращий, ще дужший та ще горділїй від нього, та на поміч свойому побратимови не спішить, він жде, аж Павло цілковито загине. — а тоді сам зі своїми товаришами до печери приступає.

Бачить смок, що хоробріщий це лицар, зі всіх сто пащек огнем пашить, ватагу Петрову палить-жарить, пощади не знає, ой, леле! і Петро сам один його не здолає, з дружною загибає.

Зажурилася — засмутилася громада, що двох найхоробріших вже на світі не має — оборони собі ніякої не знає.

Аж виступає Марко Калита, чоловік у світі бувалий, що за чарівника в селі уходив, тай каже:

— Слухайте, чесна громадо! Бував я далеко і широко, тай про не одно лихо на світі чував, і стоголового смока на власні очи бачив і знаю як його подолати!

Зраділа громада так каже: Добре, Марку! Поратуй нас у тій біді великій, то ми тобі краї-дівиці не пожалуємо.

Не хочу я від вас кралі вашої, бо вона тільки незгоду між борцями сіє, а хочу від вас послуху безоглядного і єдности спільної. І виймив він з пазухи червону нитку довгеньку, показує її громадянам той слово промовляє:

— Ідуж я попереду вас на того смока ненажеру, що на нас і на дітей наших напосівся, — виж за мною одною лавою поступайте, та всі тої червоної чар нитки держіться, вона вас тихо, без галасу і без крику, до побіди над змієм напасним заправдить.

Здивувалися громадяне, та послух Маркови держать, за нитку усі як один беруться, його наперед себе пускають, за село виходять і всі одною лавою до печери підступають.

Став змій ще дуще огнем пашити, жар-ту-гілля кидати, громадян смолою обливати. Та вони на тее не зважають, нитки з рук не пускають, на неї всю надію мають — і диво! чують що той огень їх не бореться, від тої чи-нитки до смо-ка пазит, тортарі, мотор тамого пражить — карає!

Бачить смок, що не переливки, усі пащі зачиняє тай каже:

— Стій, добрі люде! Уже мені з вами воювати не буде можна, бо видумав на мене ваш Марко великі чари, тую нитку всесильну!

Та не так вона мене побила, як ваш послух безоглядний провідникови щирому, що себе не за краю хорошу а за добро громади у жертву посвятив.

Бо знаю я, що коли ви йому у малому послушні, то і на велике діло за його словом піде-те, а де послух, там згода, і єдність нерозривна, що знищить всякого супостата.

Нема-ж мені чого тут довше у вас пробувати, коли ваш провідник не для кралі, а для вас самих пішов мене здобувати, бо та краля — то почесть і слава і власти жадоба; хто для неї воює, той вам добра не виборе!

І ще того дня смок стоголовий від згідливої громади втікав — а громадяне мудрого Марка-чарівника славили, і нічого в світі не боялися, бо він навчив їх, як всяку ворожу напасть від себе відганяти: згодою і єдністю нерозривною, послухом тим провідникам своїм, що не для користей своїх а для добра і долі народу себе ворогам наражають. — Ю. Ш.

Григорій КУНАШЕВСЬКИЙ

Представитель всіх Корабельних Ліній.

АГЕНЦІЯ ЗАЛОЖЕНА в 1910 р.

ШИФКАРТИ ДО КРАЮ

через Антверпен, Бремен, Гамбурґ, Роттердам, Ґданьск і Триест, на найлутших і найскорших кораблях.

СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.

Пересилка і виміна гроший після курсу дня. ВІДЇЖДЖАЮЧИХ ДО ВИМІНИ ГРОШИЙ НЕ ЗМУШУЄСЬ.

По належні інформації і аплікації на пашпорти удавайтесь до знаного всім від много літ ГРИГОРИЯ КУНАШЕВСЬКОГО, на адрес:

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N.Y.

За добре обслугу дістані від нашого агента, найдешевша цена і 1.45.

ГОДИННИК З ЗОЗУЛЕЮ.

Годинник з зазулею зв. Coo-Coo Clock держить незвичайно точно час. Він в дійсности держить час лїпше як які нини годинки в торговлї, бо доказаним є, що всї лїпші годинки є ті, що мають вязки. Спружиновий годинник ніколи не буде так добре держати час як годинник з вязками, бо коли накрутите спружиновий годинник, то з початку спружина є за сильна і годинник іде за скоро, а при кінци знов спружина слабне і годинник іде поволи. Зате годинники з вязками ідуть все рівно, і се дає ясний доказ, що годинник з вязками держить час докладно. Найкращою річею в сїм годинику є птиця зозуля, яка кривесь з скритцю до дверцями, а коли прийде час удару години і пів години, то миттєвно птиця з пискливим криком отворює двері і виходить на фронт, стрічує Кукалку, порушує дзюбом і кукає годину. Те виглядає так природно, що многі люди думають, що се правдива птиця. Крім сего се є гарна окраса для кождої хати. Рідкеці цвіти є в природних красках. Ціна $12.75. Той самий зазьбко троха менший і має иншу обробу і так само кукає як і той дорожший, тільки меншого розміру, а ціна всего $9.95. При замовленню просимо виразно зазначити, котрий годинник хочете. Вишлїть $2.00 задатку в решту заплатите тоді як Вам пакунок принесуть до дому. 12tf30

Пишіть на адресу:

UNION CLOCKS CO., 748 No. Robey St., Dep. 50, CHICAGO, ILL.

$100.00 ДО ГАМБУРГА $100.00

На найбільших і найшвидших кораблях, в каютах для двох, чотирох і шістьох. Прямо до Гамбурґа.

Кораблї відходять: 29-го вересня, 6-го і 13-го жовтня.

Ціни шифкарт через Гамбурґ до Перемишля або Львова $100.00. До Тернополя або Станиславова $98.50.

Пашпорти виробляємо в можливо найкоротшім часї.

Як Ви хочете мати добру порадоук і заїхати без клопоту зі своїми багажами до дому, звертайтеся сейчас до:

MORRIS ENGEL, Banker,
129 GREENWICH ST., NEW YORK, N. Y.

Рекомендується передплата на:

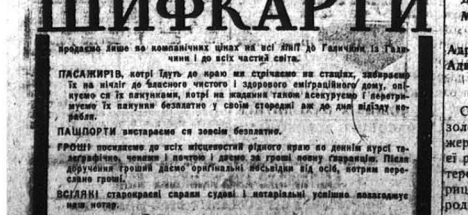

Єдина українська часопись у Німеччині, часопись має власних кореспонтенів на кордонах України і більших центрах української еміґрації та світових центрах.

Докладна інформація про життя на Україні й про український рух.

Над такі окремі вказівки політичний, економічний, справи полонених і інтернованих, студентський, бібліоґрафії і инш.

Чвертьрічна передплата становить:

У Німеччині	15 марок.
В Чехії	24 корон.
В Австрії	180 кор'он.
В Америці	1½ доляра.

Адреса „Українського Слова", Berlin-W 62, Bayreutherstr. 1, Tel.: Steinplatz 5272.

ШИФКАРТИ

продаємо лише на компанійних цінах на всі лінії до Галичини із Галичини і до всіх частий світа.

ПАСАЖИРІВ, котрі їдуть до краю як стрічаємо на стациях, завідуємо їх на нічліг до власного чистого і здорового еміґраційного дому, опікуємо ся їх пакунками, котрі на жадання також асекуруємо і перевантажуємо їх пакунки безплатно і своїм сторонні як до дня відїзду так і приїзду.

ПАШПОРТИ виробляємо як зовсїм безплатно.

ГРОШІ посилаємо до всїх місцевостий краєвого краю по денній курсі телеґрафічно, почтою і почтою і дрогою за гроші поверх гарантиєю. Після доручення гроший даємо оригінальні посвідки від осіб, котрим переслано гроші.

ВСЇЛЯКІ старокраєві справи судові і нотаріальні успішно полагоджує наш нотар.

Також у всїх прочих справах уділяємо сумісні поради і дає часу, скоро і точно обдаємо найстарший

УКРАЇНСЬКИЙ БАНКИР

на розі Третої Ешт і 6-тої улиці в Ню Йорку.

HENRY C. ZARO, Banker
39 Cooper Sq. Dt.U. New York

ЯК УКРАЇНЦІ ЗОЛОЧІВЩИНИ ДУМАЮТЬ ЗБУДУВАТИ І ЗАБЕЗПЕЧИТИ „РІДНУ ШКОЛУ".

Комітет „Рідна Школа" У. П. Т. в Золочеві (Стара почта) видав до української суспільности ось-такий „Зазив у справі шкільних кооператив":

В цїли матеріяльного забезпечення українського приватного шкільництва поріпшив Кооперативний Організаційний Комітет в Золочеві заложити Кредитові Шкільно Спілки, котрі на уділах. Першу таку Спілку засновано вже в Золочеві, а плянується заложение таких Спілок по всїх містах і місточках та до більших селах золочівського округа, як в Камянці, Бродах, Зборові, Радехові, Буску, Лопатині, Залізцях, Озірній, Моморянах, Олієві, Білім Камени, Гологорах, Холоневі, Витковї, Стоянові, Краснім, Скваряві, Вільшанини, Плугові, Ожидові, Кутах і других місцевостях.

Ті Спілки лучилися би в Союз шкільних Спілок в Золочеві і мали би за задачу фінансувати приватні школи, організувати їх під оглядом економічним, закладати при школах варстати ремісничі і спілки промислові та рільничі кооперативи для шкільної молодїжи.

Уділ в кождій Спілці виносить 20.000 Мк., а вписове 2.000 Мк., і може бути сплачуваний в річних ратах по 1.000 Мк.

Порука одноразова.

При кождій Спілці буде заложена приватна народна школа, а на більше народних шкіл одна школа середна, зглядно семинар. Рівночасно буде організувати при школі кооперативи шкільні для молодїжи, як кооперативи споживні, ремісничі і промислові.

Підписаний Комітет Організаційний уважає за злишне виказувати значіннє і конечну потребу такої організації.

Забезпечене виховання молодїжи уважає Комітет за найважнїйшу задачу теперішної хвилї і сподїється, що цїла суспільність українська попре тї змагання Комітету.

А в тій цїли Комітет взиває всїх свідомих громадян до співпрацї і просить зголошувати на адресу д-ра Ваня, адвоката в Золочеві, за потрібними інформациями і ширити між населенням ідею шкільної кооперації та підготовляти грунт до організаційної працї в тім напрямі. Зокрема проситься о уладжуванне зборів, викладів і відчитів на ту тему, а Комітет радо пришле свого прелеґента.

Проситься о вказанне місцевостий, які би сейчас приступили до заложення Шкільної Спілки, і о подане точних адрес інтелїґентних сил, охочих до працї. Підписаний Комітет сподїється вскорі засїяти цїлий Округ кооперативний шкільними організациями і при допомозї суспільности збудувати та забезпечити „Рідну Школу".

В окрузї повинно бути 300.000 членів з річним вкладом 300 мілїонів Мк., а така сума відразу двигнула би наш економічний розвій і дала би тисячам людий хлїб в руки.

Вперед до дїла!

ЗА КОМІТЕТ:

Др. Т. Ваньо, М. Баранник, М. Ващик, о. Модест Пелех

Ч. С. В. В.

Адреса: Др. ТЕОДОР ВАНЬО, Адвокат, Золочів, ул. Почтова, Східна Галичина.

Сей зазив щирих Українців золочівського повіту, котрі жертвують свої труди для своєї рідної школи, повинен заинтересувати і наш загал в Америцї. Побіч ріжних наших народних кличів на першім місци мусить стояти клич: **В рідній школі наша будучність!** Як ми занедбаємо свою рідну школу, то наше положенє буде дуже незавидне. Се обвинні памятати всї ті наші земляки, котрим доля рідного краю лежить на серци і котрі не хочуть ходити у чужім ярмі.

НАСЛІДКОМ ПРОГИБЦІ?

В жидівськім суді внесено позов пані Сібер проти її мужа за сепаратію („розділ від стола і ложа"). Як причину розділу подає позовниця, котра видалася за позовника лише в марті 1920 року, що пізнаний став налоговим піяком, від нагосу, як ухвалено прогибицю. Через те дальше житє з ним стало дійсним пеклом.

Муж перечить позовови жінки і каже, що се маріятравність жінки була причиною сварок межи мужом і женою.

ВЕЧІРНІ АНГЛІЙСЬКІ ШКОЛИ В МакКІСПОРТ, ПА.

При висшій школі в місті МакКіспорт, Па., отворено дня 21-го вересня вечірну школу для чужинців. Сей вечір зібрав на залю значне число заінтересованих в школі чужинців. Наука вже розпочалась.

Цїлею сеї школи є вчити чужинців англійської мови в письмі і слові. Вечірні лекції відбуваються кождого вівтірка, середи і четверга в будинку Junior High School від год. 7.30 вечером. Бажаючим шкільної управи міста МкКіспорт є, щоби чужинці всяких народностий, котрі не знають читати і писати в англійській мові, грамадно вивчувалися на вечірну науку і скористали з нагоди, яка дає їм змогу навчитись англійської мови сього краю, де вони найшли захист для себе і своїх родин. Місцеві Українці повинні бути в більшости у сїй школі. 24

ЛЮГАЛКІГУБНІДУД.

Спитається, що се ей? Се був babilonський король а його син називався Люгалкіасел. Сі два заможили перну династію бабилонських володїтелїв. Володїли около 4100 року перед Христом, а були се дуже свідомі володарі. Нарід любив їх і за них пішов до кождої війни. Дожилися обо, як отець так син, старечого віку. Що дорожилися так старечого віку, приписуєся тому, що мірно попивали з лїнивих зів приправлене гірке вино, яке вже тоді було знане Бабилонянам. Ви чого чаго стало аж по нинїшний день, пробують люти виробити такий еліксир життя, але дотеперішнїм часом не вийшло лїпше як Боєкове Лїнивє Гірке Вино. Продаєсь воно у всїх аптиках а лїпших гроцериях, однак коли воно не мають з Вашої околиці, пішіть просто до виробляючого його по поясненя і ціни Адреса: Bozak Manufacturing Co., Scranton, Pa. Коли висше згадані володарі дожили так старечого віку, на сїдкати уживання гіркого вина, чому такий еліксир не мавби помочи і Вам. Памятайте, що Люгалкіґубідуд і його син пили Люгалкіасел лише тому так довго а здорово, що уживали гірке вино, яке яко лїк, дні з далеко не дорівнало Боєковому Гіркому Лїнивому Вину. 22.24,26

(Ориг.)

БОРОТЬБА МІСТ З СЕЛОМ.

Особа, що прибула з України, подає жахливі відомости. Банди голодних, озвірілих людей грабують усе, що підвертається під руки.

Особливо тяжке становище м.т.і голодні банди, що насунули з півночі на Україну зустрічали міцний опір з боку селянства, попрямували на міста, де роблять страшні погроми, зміталючи зі свого шляху все. Все, що вважається придатним до їжа тут же знищується. Червона армія інертна і відмовляється вступати в бій з голодними.

Всякий опір з боку армії, коли би зустрічався з жорстокістю, заскочених ворогів роздирають на части. Особливо пострадали міста коло кордону.

Над містами стоїть стогін і плач. Підвезти допомогу большевики не мають змоги, бо навколо всї залїзниці попсовані, грунтові шляхи перекопані і зруйновані.

ЗЕЛІЗНИЧА КОНВЕНЦІЯ МЕЖИ НІМЕЧЧИНОЮ, ЛАТВІЄЮ І ЛИТВОЮ.

„Фрянкфуртер Цайтунґ" повідомляє, що 26. серпня межи Німеччиною, Латвією і Литвою була підписана залїзнична конвенція, відносно особового і тягарового руху в цих державах. Конвенція установила також і залїзничні тарифи. Тягаровий поїзд на підставі конвенції одержують право переходити кордони названих держав без контролю і перевантажування. В Ризі, правда придїться перевантажувати вагони, бо тут кінається европейська і поновлюється більш широка російська колея.

РОДИННЕ НЕЩАСТЯ В НАСЛІДОК НУЖДИ

В хатї зелїзничого підрядника Ф. Яворського у Львові запанувала крайна нужда в наслїдок малих доходів, а великої дорожнї. Нужда викликала часті суперечки в хатї. Онодї в часї суперечки, виведений з рівноваги Яворський вхопив револьвер, хотячи застрілитися. Жінка хотїла перешкодити цему, наслїдком чого револьвер вистрілив і зранив її в груди, а його самого в руку. Перевезена до шпиталю, Яворська померла.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ НЕ ДАЮТЬ ДЕПОРТУВАТИСЯ ДО СОВЕТСЬКОЇ РОСІЇ.

Як подає секретар (міністер) працї, американський уряд не може депортувати до совєтської Росії понад 100 російських большевиків, бо вони криваються перед арештованнєм і не зголошуються на заклику уряду, котрий хоче їх вислати до „робітничого раю". З другої сторони зайшли другі трудности в їх депортації; совєтський уряд, саме, котрий давнїйше закликав російських робітників в Америцї їхати до Росії, де їх потребують, послїдними часами став противитися дальшій реемиґрації американських імиґрантів до Росії, бо навіть заявив американському урядови, що він не прийме більше депортованих ним Росіян. Американський уряд докладав усїх старань, щоби таки наклонити большевицький уряд, щоби собі забрав своїх симпатиків, покищо не покінчилися успіхом.

Департамент працї заявляє також, що появленнє російських большевиків на кождий поклик уряду забезпечене доданя в сумі 600 тисяч долярів.

МОСКОВСЬКИЙ СТУДЕНТСЬКИЙ СОЮЗ У БЕРЛІНЇ.

Московський студенський союз у Берлїнї розколовся. З огляду на те, що в старому союзї Жиди складали по своїй кількости величезну більшість і фактично керували справами союза, на днях виступили з нього студенти Москалї і заснували свою окрему організацію. Основним пунктом статута цїї організації є те, що вона не визнає в принципі совітської влади. В дійсности там зорганізувалися студенти — монархісти, серед яких великий вплив має син бувшого українського Посла в Німеччинї, барон Штейнґель, який, на великий жаль, визнає себе за руського. Свій виступ із старого союзу вони мотивують тим, що старий союз удаючи з себе аполїтичну організацію, активно по своєму настроєві і симпатиям був явно комунізмом фільствуючим.

ЗЛУКА КИТВСЬКОГО НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА З АКАДЕМІЄЮ НАУК.

„Наша Правда" повідомляє, що Українське Наукове Товариство в Києві небило волено загальних зборів своїх членів постановило зєднатись з Академією Наук в дну інституцію: „Всеукраїнський Науковий Осередок".

ЧИТАЙТЕ УВАЖНО!

Надзвичайна нагода для двох спільників!

ФАРМА ПЕРШОЇ КЛЯСИ, положена в степї нюйорськім, в Catskill Mountains, зараз коло міста Delphi, обшару 113 акрів, з чого 50 акрів рільної, дуже доброї, огородної землї в решта грубий ліс і пасовиско. Рікі купіль і ставок на фармі. Гарний сад, 10 акрів кукурудзи, 4 акри гречки, 2 акри бульби, 230 бушлїв вимолоченого вже вівса, до 45 тон сїна вже під дахом, дві молоні цїлком нової о 12 кімнатах, з веранадою і пивницею, водопровід, сини і купальня в домі, стайня на 40 штук худоби, стодола, пташа кухня, возівня, ледїнїя, курник, хлїв, сїйно, вудярня, майстерня з столярським варстатом і всякими тулсами; 27 штук худоби, в чім 15 дійних коров, 2 тільні вівцем, 6 однорічних вівцем, 3 бугаї, 2 молоді коні вартости до 500 дол., 1 гучна безрога, понад 100 курий і качок, всї машини господарчих, цїлком нові, як 2 плуги, 2 борони, 1 кульвейтор, 2 тяжкі вози, 1 віз до воження молока, 1 віз крити на 9 осіб, 1 повіз, 1косарка, 1 грабарка, 1 молочарка, 1 сїчка, 1 дерев'яний сїчкарний індиґо з сїчкарнїй, автоматичні вили, пилка до різанє дошок і дров, 2 пари тяжкої упряжи а 1 упряж легкої, товчка і много инших знарядів господарчих; цїлком нові форичи в цїлім домі, 3 бочки квашених огірків, 1 бочка сира, усяке начінє кухонне і до молока; до міста, станції, почти, школи, церкви, доктора і т. д. 10 мінут ходу. Околиця дуже гарна і здорова, густо замешкана. З молока місячного приходить 230 дол. Будинки асекуровані на 5000 дол. Податку платиться річно 75 дол. Коли з Ню Йорку коштує $6.24. Властитель продає з причини відїзду до краю, де одіднано значний спадок. Цїна 3000 дол. готівкою а решта на дуже догідну сплату. Голоситися сейчас устно або письмо на адресу:

VL. KNIHINITSKY, 30 East 7th Street, New York, N. Y. 22-24

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ — 97 АКРІВ ЗЕМЛЇ З ЛІСОМ

в місті Woodbine, N. J., Cape May County, по 12 долярів за акер, 15 мінут ходу від міста, в місті є 6 фабрик. Інформациї устно або письмо до: 95-

T. J. HRYCEK & CO.,
329 So. Fourth St., Philadelphia, Pa.

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!

Нагода дешево купити фарми, 10, 20, 30, 40, 60 і більше акрів, зі стаком і знарядами або без, від $500 і висше, за вплатою не менше як $200 а решта на сплати на 5 літ. Всего 2 до 3 мил до міста. Кошту дорого звертаєть тому що купить. Спис фарм даром. V. G. McMASTERS, Dept. R. 1115 State St., Erie, Pa. 12x28

50 АКРОВУ ФАРМУ

продам тано в добрім місци з інвентарем і будинками. Інформациї уділю листовно. Голоситись до:

KORYTKO,
W. WILLINGTON, CONN.

ФАРМА ВПРОСТ ВІД ВЛАСТИТЕЛЯ.

Фарма 138 акрів, 60 під управу, добрий грунт, перевлажне поле, грубе дерево, дім на 10 кімнат з телефоном, стодола і другі забудовання, 10 корів, 1 бугай, 2 коні. Рікопродаж машинерія і знаряддя, близько місті. Молоко продаєсь річно за $1200, яке забирають з місця. Цїна за цїло $4500, готівка $1700. Пишіть сейчас до властителя. Без агента.

LOUIS KIRMAN,
R. F. D. 1, Norwich, Conn.

РОБОТА В МАЙНАХ В ОКОЛИЦИ КІСКІМІНЕТАС ВАЛЛЕЙ РОЗПИНУТЬСЯ НАНОВО.

З певних жерел довідуємось, що роботи в околицях Apollo, Leechour and Vandergrift, в Армстронґ і Westmoreland Каунтіз в степї Пенсилванія, котрий зновлені сейчас і майни будуть робити повною силою. Ці майни находяться в полосї вугілєвій, де вугле доходить до котрих стопи грубости. Майни мають сильні повали і є незвичайно сухі. В сїй части є богато домів, які побудовали компанія в часї повільної роботи в майнах і які доси не були замешкані. Нові обставини промовляють за тим, що ці майни будуть робити стало, а що майни находяться всего півтора милї від Пітсбурґа, то і робітникам майнерам буде вигідно тут жити. Майни затрудюють від 1000 до 2000 робітників.

Ті майнерь, що находяться без праци, коли приїхали до сеї майни, яка находиться при висше згаданих місцевостях, коли хотять дістати сталу роботу. 19-26

ФАРМИ В САРАТОГА КАВНТІ, Н. Y.

1) 140 акрів фарма, 80 акр управної землї, 30 акрів лїсу, дім на 10 кімнат, стодола і стайня, 3 коні, 6 корів, 2 свині, 40 курий. Всякого рода машинерії і знаряддя. Ціна $4.600, $2.500 готівки а решта на вигодні сплати.

2) 150 акрів, 110 управної землї, 30 ліса, дім на 9 кімнат з телефоном, великий стодола і стайня, 4 коні, 10 корів, 2 свині, 3 тисячі 100 курий. Додатно машинерія, 600 бушлїв вівса, 200 гречки, 50 тон сїна, 3 ак. картофель, 4 ак. корну. Цїна $7.000, готівки $3.000.

3) 100 акрів фарма, 80 під управу, 20 ліса, дім на 10 кімнат, велика стодола, стайня, 12 коров, 3 коні, 50 курий, машинерія і збір. Цїна $6.200, готівки $4.000.

4) 120 акрів, 100 під управу, 20 ак. ліса, 10 ак. овочевих дерев, яблока, грушки і сливки. Муровний дім на 12 кімнат, велика стодола і стайня. Цїна $5.300, $2.000 готівки.

5) 70 акрів, 50 під управу, 20 ліса, дім на 8 кімнат, стодола і стайня. Цїна $2.000, $1.000 готівки.

По інформациї проситься писати до: JULIAN KOPEK, R. D. 1, Middle Grove, N. Y., Saratoga Co.

КОЗАЦЬКЕ СВАТАННЯ

ЦІНА 25 ЦЕНТІВ

Замовляти висилайте гроші і письмо на адресу:

UKRAINIAN PUBLISHING & PRINTING,
30 East 7th Street, New York, N. Y.

НАСЯЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники

Без ріжниці з котрій сторони. Нікакого або околиці мешкає, телефонуйте до МУЗИКИ і чекаєть гроші. 36ест
2221 W. Chicago Ave.
Телефон Seeley 4282

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Оголошення женитьби не приймається. — За одноразове оголошення в сїй рубрицї платиться 2 цент. від слова. За більше разів по 1½ цента за слово за кождочасне поміщення. Дворазове оголошення з 5 стрічок $1.00.

Кому відоме місце побуту ВАСИЛЯ ПАРАЦЬКА, з Новиці, п. Калуш, який 1906 р. виїхав до Америки, зволїть ласкаво просити, щоби відписав мене і помір мені матеріяльно. ЛЬКО СТЕЛЬМАХ, Ukr. voj. tabor, Josefov, Checho-Slovak Republic. 24-5

ПОТРІБНО чоловіка з жінкою в середнім віку без дїтей до роботи в реставрації і готелю. Помешкання і зарч а платня після умови. Інтересовані нехай голосяться особисто або листовно на адресу: WM. LUBACK, 49 Pearl St., New York City. 22-24

БЮРО МІЖНАРОДНОЇ РАДИ

Woolworth Bldg., New York, N. Y.

Це бюро подає відповіди на всякі запитання відносячи до справ жизни еміґрантів в Америцї та про відносини в них вони жили і працюють в цім краю. Листи з запитами можна писати у своїй мові. Відповіди уділює бюро безплатно і пересилає їх почтою. Імена і адреси належить подавати до:

THE INTER-RACIAL COUNCIL,
Woolworth Bldg., New York City.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ З РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Відзиваюся до всїх Українських Вп. Родин жиючих в Рочестерщи, котрі мають для висше 7 літ і до молодїжи з старших, котрі люблять музику, щоби скористали при нагоді отворення МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ і порозумелись зі мною в справі вписів на курс музичний, який розпічнеться небавом. Позаяк мені поручено зорганізувати орхестру з 50 осіб, окрім розкладу дїтий молодїж то також зволять зголошувати на мою понизшу адресу до вписів. 27-28

Також даю лекциї на скрипку, мандоліну, кларнет, корнет, саксофон і флет.

MICHAEL TURKIW,
22 Siebert Pl., Rochester, N. Y.

ГУСЄЧЕ ПІРЄ ПО РІДКІЙ НИЗЬКІЙ ЦІНІ

Видане щойно книжочка „Прямо з фабрики" розкаже Вам як можете набути гусяче пірє, на ковдри, перини і подушки, продаване на фунти. Як хочете дешево дістати се пірє, то напишіть до нас по книжочку і прайс-ліст. Висилаєть даром. Пишіть сейчас до: American Feather & Pillow Co., Desk F-27, Nashville, Tenn.

УКРАЇНСЬКИЙ БАЗАР І КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого роду: Історії, Повісти, Оповідання, Байки, Оповідання, Молитвенники, Церковні Книги, Образи релїґійні і патріотичні, Стінні календарі, Перепишні картки і много инших ріний, як: Вишивки (сорочки, Обрусы, Фартухи, Кравати, Хустки, Вовни до вишивання, Канва і Нитки Д. М. С., Вироби з кольорів, Гребени жіночі і мужські, Гарнітури, Ґрадемнїки, Ґрадемнїки до доїдення пальомоньої роботи. Катальоґ даром. Адреса:

UKRAINSKA KNYHARNIA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

КНИЖКИ ШКІЛЬНІ.

Буквар галицький зі Львова	25 ц.
Буквар галицький з Канади	35
Буквар видане Світською Ліґою у Філадельфії	50
Український Буквар з Київа	40
Буквар для дорослих	25
Читанка II. зі Львова	25
Читанка II. з Канади	35
Читанка III.	60
Історія Біблійна менша	50
Історія Біблійна більша	60
Катехизм	30

Замовляти посилайте на адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE,
427 N. Sixth Ave., Scranton, Pa. 24127

Телефон: Dry Dock 1118

ДОК. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ

50 St. Marks Pl. (8th St.)
коло Другої Ешт

Приймає щоденно: 9—11 рано; 1—2 попол.; 6—8 вечер. У неділї і свята 9—4 попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР

Години приймання: від 9. рано до 9 вечер, в неділї до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ МУЖИН І ЖЕНЩИН

Говорить по українськи.
Лічить всї хронічні застрілі слабости мужин і женщин.
ЛІКАРСКА ПОРАДА ДАРОМ

Dr. ZINS
119 EAST 16th ST., N. Y.
між Irving Pl. & Union Sq.
Год. від 9. рано до 8 вечер
В неділї від 9. рано до 4. пол.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціялїст зі старого краю. Лічить недуги мужин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG
304 — 2nd AVENUE,
между 17. а 18. улицею
NEW YORK, N. Y.

Години офісові щоденно від 8-ми рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant